

*Rekomendacje zagranicznych
instytucji dla Polski*

Aleksander Łaszek*

** Przy przygotowaniu niniejszej analizy pomagali Łukasz Dąbroś, Krzysztof Kowalski,
Jan Lang i Konrad Wąsikiewicz*

Rekomendacje zagranicznych instytucji dla Polski

Synteza

- Polska jest członkiem licznych organizacji międzynarodowych, które działają na rzecz rozwoju gospodarczego. Wśród nich można wymienić chociażby Bank Światowy, OECD czy EBOiR. Instytucje te dokonują regularnych przeglądów polityk gospodarczych krajów członkowskich i na tej podstawie publikują niewiążące rekomendacje.
- W rekomendacjach dla Polski znaczny nacisk kładziony jest na naprawę finansów publicznych (ograniczenie deficytu, reforma wydatków oraz dochodów, poprawa krajowych ram fiskalnych, czyli całego otoczenia instytucjonalnego, w ramach którego prowadzona jest polityka fiskalna).
- Kolejnym obszarem powtarzającym się w zaleceniach dla Polski są działania zwiększające podaż pracy, wśród których można wymienić podnoszenie wieku emerytalnego, reformy zwiększające aktywność zawodową osób starszych i kobiet.
- Niski poziom konkurencji w wielu sektorach, wynikający z prawnych barier wejścia, niepotrzebnych obciążeń administracyjnych czy wciąż istotnego udziału przedsiębiorstw państwowych, ogranicza wzrost produktywności polskiej gospodarki.
- Rozwój infrastruktury może ułatwić transport towarów, przyczyniając się do wzrostu konkurencji na lokalnych rynkach. Jednocześnie pozwoli to na skrócenie czasu dojazdów, umożliwiając poszukiwanie pracy dalej od miejsca zamieszkania. Dla wzrostu mobilności Polaków istotne znaczenie mają także reformy umożliwiające rozwój rynku mieszkań na wynajem.

1.

Bez reform w nadchodzących latach Polsce będzie coraz trudniej zmniejszać dystans dzielący nas od krajów Europy Zachodniej

Odpowiednie reformy mogą znacznie ograniczyć lub nawet odwrócić niekorzystne tendencje obserwowane w gospodarce polskiej.

Perspektywy rozwoju polskiej gospodarki

Polska gospodarka w latach 2007-2011 wzrosła o 15%, co było najlepszym wynikiem spośród państw UE. W tym samym okresie gospodarka całej UE skurczyła się o 0,5%. Pomimo bardzo dobrych wyników gospodarczych na tle reszty Europy w ostatnich latach, Polska pozostaje szóstym najbiedniejszym państwem UE, z PKB per capita wynoszącym 64% średniej unijnej (szacunki MFW za 2011 rok). Bez reform w nadchodzących latach Polsce będzie coraz trudniej zmniejszać dystans dzielący nas od krajów Europy Zachodniej, pomimo, że najpewniej będą one rozwijać się coraz wolniej. W Polsce jednak negatywne tendencje w nadchodzących latach mogą być znacznie silniejsze niż na Zachodzie. Sytuacja demograficzna, przez ostatnich 20 lat sprzyjająca wzrostowi gospodarczemu (rosnący odsetek osób w wieku produkcyjnym), w najbliższych latach będzie się szybko pogarszać. Utrzymująca się niska stopa oszczędności stanowi barierę dla wzrostu inwestycji, które choć częściowo mogłyby zrekomensować ubytek siły roboczej. Do powyższych czynników należy jeszcze dodać malejące tempo wzrostu produktywności polskiej gospodarki. Po części jest to zjawisko naturalne – wraz z eliminacją większości relikwów gospodarki socjalistycznej, znacznie zmalała liczba obszarów, w których można relatywnie łatwo osiągnąć szybki wzrost produktywności.

Odpowiednie reformy mogą znacznie ograniczyć lub nawet odwrócić niekorzystne tendencje obserwowane w gospodarce polskiej. Podniesienie niskiego dotąd poziomu aktywności zawodowej Polaków (59,3% w 2010 roku, wobec 64,1% dla UE-27), wraz z podniesieniem wieku emerytalnego może zniwelować w najbliższych kilkunastu latach niekorzystne zmiany demograficzne. Reforma finansów publicznych oraz systemu zabezpieczenia społecznego może przyczynić się do wzrostu obecnie niskiej stopy oszczędności. Reformy ograniczające bariery wejścia do sztucznie chronionych sektorów oraz prywatyzacja mogą wymusić wzrost produktywności. Poprawa infrastruktury może usprawnić przepływ czynników wytwórczych do bardziej produktywnych zastosowań, np. ułatwiając osobom zamieszkałym na wsi dojazdy do pracy w usługach lub przemyśle, na terenie miast. O konieczności reform w wielu ze wspomnianych obszarów od lat piszą organizacje międzynarodowe, do których Polska należy. W niniejszej publikacji dokonano przeglądu części rekomendacji dla Polski autorstwa EBOiR, OECD i Banku Światowego (patrz też załącznik). W najbliższym czasie można się też spodziewać rekomendacji Komisji Europejskiej.

2.

Zarówno Bank Światowy, jak i OECD wzywają Polskę do reformy finansów publicznych.

Wybrane rekomendacje dla Polski

Zarówno Bank Światowy, jak i OECD wskazują na potrzebę reformy polskich finansów publicznych. Poza ograniczeniem deficytu zwraca się uwagę na potrzebę przeglądu wydatków (m.in. w obszarze świadczeń socjalnych), a także na konieczność uproszczenia systemu podatkowego. Zdrowym finansom publicznym powinno także sprzyjać wzmocnienie krajowych ram fiskalnych, obejmujące m.in. powołanie niezależnej Rady Fiskalnej oraz wprowadzenie reguły wydatkowej. Działania takie prowadziłyby do wzmocnienia dyscypliny finansów publicznych, ograniczając deficyt w czasie spowolnienia gospodarczego, jednocześnie też zapobiegając nadmiernemu wzrostowi wydatków w czasach dobrej koniunktury. Proponowane jest także wprowadzenie reguły ograniczającej deficyt strukturalny, jednak trzeba zaznaczyć, że Polska zobowiązała się obecnie do takich działań w ramach paktu fiskalnego. OECD

„(...) gdyby starsi pracownicy w Polsce byli tak aktywni, jak w porównywanych krajach, PKB Polski mogłoby być do 6 procent wyższe (...).”

W rolnictwie wciąż jest zatrudnionych około 15% pracujących Polaków, podczas gdy sektor ten wytwarza tylko 3-4% PKB Polski.

wspomina także o potrzebie większej transparentności finansów publicznych, sugerując ujednoczenie definicji krajowych z definicjami stosowanymi przez Eurostat (jest to szczególnie istotne w przypadku definicji długu publicznego).

Istotne reformy są także potrzebne w obszarze rynku pracy. Przede wszystkim należy dążyć do podniesienia aktywności zawodowej, szczególnie wśród osób starszych oraz wśród kobiet. Według wyliczeń Banku Światowego w oparciu o dane z 2009 roku, gdyby starsi pracownicy w Polsce byli tak aktywni, jak w porównywanych krajach, PKB Polski mogłoby być do 6 procent wyższe. Przez ostatnie dwa lata nastąpił pewien wzrost aktywności zawodowej osób starszych, jednak wskaźnik aktywności zawodowej w Polsce osób w wieku 50-64 lata (52,7% w 2011Q3) nadal jest istotnie poniżej średniej dla UE (61,9% w 2011Q3), istnieje więc duże pole do poprawy. Aktywizacji zawodowej służyć powinien także przegląd wydatków socjalnych, które źle adresowane zniechęcają sprawne osoby do podjęcia pracy. W obliczu obecnej sytuacji demograficznej oraz rosnącej długości życia konieczne jest też podnoszenie wieku emerytalnego. OECD także krytykuje politykę podnoszenia płacy minimalnej, która prowadzi do wzrostu bezrobocia wśród młodych osób wchodzących na rynek pracy i osób o niższych kwalifikacjach.

W rekomendacjach dla Polski dużo miejsca poświęconego jest reformom, które mogą przyczynić się do wzrostu konkurencji i w konsekwencji wzrostu produktywności w chronionych przed konkurencją sektorach. Prywatyzacja zarówno przedsiębiorstw państwowych, jak i komunalnych może przyczynić się do wzrostu ich wydajności. Dalsze otwarcie zawodów regulowanych, liberalizacja przepisów dotyczących przemysłów sieciowych oraz handlu może przyczynić się do wzrostu konkurencji w tych obszarach, na czym skorzystają konsumenci i cała gospodarka. W końcu wzrost produktywności może być także wynikiem ograniczenia zbędnych obciążeń administracyjnych, czy ułatwienia w zakładaniu i prowadzeniu działalności gospodarczej.

Wzrostowi produktywności służy także postulowana poprawa stanu infrastruktury drogowej i kolejowej, zmniejszająca koszty transportu w kraju. Ułatwienia w przewozie towarów przyczynią się do wzrostu konkurencji na lokalnych rynkach.

Istotnym zagadnieniem jest wzrost mobilności Polaków, szczególnie w kontekście migracji ze wsi do miast. W rolnictwie wciąż jest zatrudnionych około 15% pracujących Polaków, podczas gdy sektor ten wytwarza tylko 3-4% PKB Polski. Zmiana tej sytuacji wymaga m.in. reformy KRUS, który poprzez subsydiowane świadczenia zniechęca do opuszczania wsi, poprawy edukacji na obszarach wiejskich, a także rozwoju rynku mieszkań na wynajem w miastach.

3.

Podsumowanie

Bez reform w najbliższych latach Polsce grozi istotne spowolnienie tempa wzrostu gospodarczego. Brak poprawy warunków życia w kraju będzie skłaniał bardziej przedsiębiorcze osoby do emigracji, pogłębiając problemy demograficzne kraju. Odwrócenie tych niekorzystnych zmian wymaga reform, których katalog w znacznym stopniu jest dobrze znany. Przykładem takiego katalogu potrzebnych reform mogą być właśnie rekomendacje uznanych organizacji międzynarodowych dla Polski. Warto z nich skorzystać i zacząć je wdrażać z korzyścią dla Polski i poziomu życia Polaków.

Bibliografia

OECD (2010); *Economic Survey of Poland 2010*;

http://www.keepeek.com/Digital-Asset-Management/oecd/economics/oecd-economic-surveys-poland-2010_eco_surveys-pol-2010-en

World Bank (VI 2009); *Country partnership strategy progress report for the republic of Poland for the period 2009-13*;

http://siteresources.worldbank.org/POLANDEXTN/Resources/304794-1246397045077/Poland_CPS_complete.pdf

EBOiR (2011); *Transition Report 2011*;

<http://www.ebrd.com/downloads/research/transition/tr11.pdf>

EBOiR (2010); *Strategia dla Polski 2010-2013*;

http://www.ebrd.com/downloads/country/strategy/Poland_country_strategy_in_Polish.pdf

World Bank (2011); *Europe 2020: Fueling Growth and Competitiveness in Poland Through Employment, Skills, and Innovation*;

<http://siteresources.worldbank.org/POLANDEXTN/Resources/304794-1300479015951/Europe2020Poland.pdf>

Forum Obywatelskiego Rozwoju

FOR zostało założone w 2007 roku przez prof. Leszka Balcerowicza. Misją FOR jest zmieniać świadomość Polaków oraz obowiązujące i planowane prawo w kierunku wolnościowym. Naszym celem jest skutecznie chronić Twoją wolność oraz promować prawdę i zdrowy rozsądek w dyskursie publicznym.

FOR realizuje swoje cele poprzez organizację debat oraz publikację raportów i analiz podejmujących ważne tematy społeczno-gospodarcze, a w szczególności: stan finansów publicznych, sytuację na rynku pracy, wolność gospodarczą, wymiar sprawiedliwości i tworzenie prawa. Z inicjatywy FOR w centrum Warszawy i w internecie został uruchomiony licznik długu publicznego, który zwraca uwagę na problem rosnącego zadłużenia państwa. Działania FOR to także projekty z zakresu edukacji ekonomicznej oraz udział w kampaniach na rzecz zwiększania frekwencji wyborczej.

Wspieraj nas!

Pomóż nam chronić Twoją wolność oraz promować prawdę i zdrowy rozsądek w dyskursie publicznym.

Zdrowy rozsądek oraz wolnościowy punkt widzenia nie obronią się same. Potrzebują zaplanowanego, wyłożonego i skutecznego wysiłku oraz Twojego wsparcia.

Jeśli jest Ci bliski porządek społeczny szanujący Twoją wolność i obawiasz się nierozsądnych decyzji polityków udających na Twój koszt Świętych Mikołajów, przyjdź nasze działania swoim darem pieniężnym. Twój dar umożliwi nam działalność oraz potwierdza słuszność i skuteczność naszego wysiłku.

Każda darowizna jest dla nas ważna. Potrzebujemy zwłaszcza regularnego wsparcia. Zachęcamy do dokonywania nawet niewielkich, lecz regularnych wpłat.

Już dziś pomóż nam chronić Twoją wolność - obdarz nas swoim wsparciem i zaufaniem.

Wyślij przelew na konto FOR (w PLN): 68 1090 1883 0000 0001 0689 0629

Fundacja Forum Obywatelskiego Rozwoju - FOR
Al. J. Ch. Szucha 2/4 lok. 20
00-582 Warszawa

Kontakt

tel. +48 22 628 85 11, fax +48 22 213 37 85
e-mail: info@for.org.pl
www.for.org.pl

Kontakt do autora analizy

Aleksander Łaszek
e-mail: aleksander.laszek@for.org.pl
tel. 695 286 386

ANALIZA FOR 5/2012 - Załącznik 1. Wybrane rekomendacje dla Polski

PROBLEM	REKOMENDACJA	UZASADNIENIE/KOMENTARZ
EBOiR Strategia dla Polski 2010-2013		
<p>1. "(...)W szczególności, pomimo obecnej solidności systemu bankowego, wysoka awersja do ryzyka oraz pogarszająca się jakość kredytów skutkują znaczącymi ograniczeniami w finansowaniu, w szczególności małych i średnich przedsiębiorstw.(...)" ; "W obecnych warunkach dostęp do wystarczającej płynności finansowej i długoterminowego kapitału pozostaje ograniczony." ; "Dodatkowo apetyt banków na ryzyko korporacyjne zdecydowanie zmaleł, co często jest odzwierciedleniem ograniczeń, które posiadają ich udziałowcy zagraniczni."</p>	<p>"(...)Stąd też wzmocnienie sektora finansowego i zapewnienie stałej dostępności kredytów dla przedsiębiorstw mikro, małych i średnich jest wyzwaniem kluczowym.(...)" ; "(...)Popieranie dalszego udzielania kredytów sektorowi przedsiębiorstw, zwłaszcza przedsiębiorstwom mikro, małym i średnim, przez banki komercyjne i spółki leasingowe. W obecnych warunkach rynkowych Bank koncentrować się będzie na poprawieniu adekwatności kapitałowej banków poprzez zapewnienie długoterminowego kapitału i finansowania, których dostępność pozostaje ograniczona. Bank będzie starał się również przyczynić do rozwoju lokalnych rynków kapitałowych i kredytów w walucie lokalnej.(...)"</p>	<p>"Rozwój polskiego rynku kapitałowego jest istotnym elementem wydajnego i zrównoważonego oszczędzania i inwestowania w walucie lokalnej."</p>
<p>2. "Zgodnie ze zidentyfikowanymi lukami transformacyjnymi w Polsce Bank będzie promować inwestycje w dalszą dywersyfikację źródeł energii i paliw(...) oraz zrównoważony rozwój sektora energetycznego(...)" ; "W dziedzinie energetyki prywatyzacja spółek energetycznych opóźnia się z uwagi na długotrwały proces konsolidacji sektora, a obecnie również z powodu trudnej sytuacji na rynku i ograniczonego dostępu do długoterminowego finansowania. Jednocześnie Polska stoi w obliczu rosnących potrzeb inwestycyjnych niezbędnych do unowocześnienia przestarzałych instalacji wytwarzających energii."</p>	<p>"(...) traktując priorytetowo produkcję energii odnawialnej i efektywne zużycie energii. Bank zajmie się w szczególności stroną popytu poprzez zmniejszenie zużycia energii i tym samym ograniczenie emisji gazów cieplarnianych (...)" ; "W świetle unijnych i ogólnościatowych inicjatyw zmierzających do złagodzenia skutków zmiany klimatu istotne będzie zatem zintensyfikowanie przestrzegania przepisów ochrony środowiska, zdywersyfikowanie źródeł paliw (i położenie większego nacisku na energię odnawialną) oraz zmniejszenie emisji gazów." ; "Wspieranie prywatyzacji w sektorach energetycznym, naftowym i węglowym oraz promowanie rozwoju rynku gazu ziemnego, komercyjnego magazynowania gazu oraz rozwoju sieci dystrybucji, ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju konkurencji w tych dziedzinach."</p>	<p>"Inwestycje związane z energią odnawialną i efektywnością energetyczną są kluczowe, jeśli chodzi o umożliwienie Polsce realizację unijnych celów 20/20/20, ponieważ gospodarka polska nadal jest w czołówce europejskiej pod względem zużywanej energii." ; "Inwestycje w efektywność energetyczną przyczynią się również do polepszenia konkurencyjności, zmniejszenia ubóstwa energetycznego oraz umożliwienia długoterminowego zrównoważonego rozwoju sektora energetycznego."</p>

<p>3. "Wspieranie uczestnictwa sektora prywatnego w usługach publicznych, we współpracy z EBI oraz unijnym Funduszem Strukturalnym i Funduszem Spójności (...)" ; " W sektorach komunalnych, zwłaszcza przedsiębiorstwach wodociągowych, kanalizacyjnych, oczyszczalniach ścieków i transporcie miejskim, a także w przewozie kolejowym i na regionalnych lotniskach, udział sektora prywatnego jest ograniczony. Występują tam też znaczące koszty operacyjne wynikające ze strat ciepła w sieciach ciepłowniczych i budynkach będących własnością samorządów lokalnych i sprywatyzowanych zakładów przemysłowych, które sprawiają, że Polska plasuje się poniżej średniej unijnej, jeśli chodzi o wydajność energetyczną."</p>	<p>"(...)w szczególności prywatyzacji i partnerstw publiczno-prywatnych w projektach dotyczących transportu oraz infrastruktury komunalnej i ochrony środowiska(...)" ; "Niezbędne są innowacyjne struktury zapewniające finansowanie projektów nieobarczające ograniczonych budżetów komunalnych i regionalnych. Konieczne jest przyspieszenie rozwoju sieci autostrad poprzez aktywne wspieranie partnerstwa publiczno-prywatnych w sektorze drogowym."</p>	<p>"(...) w celu stymulowania rozwoju finansowania opartego na przychodach, komunalnych minimalizującego regres do budżetów centralnych i lokalnych, oraz zwiększenia podaży finansowania długoterminowego. " ; "Nacisk położony zostanie także na potencjał oszczędności energii i redukcji emisji w transporcie i infrastrukturze komunalnej, w tym potencjał handlu emisjami CO2"</p>
<p>EBOiR Transition Report 2011</p>		
<p>4. "Kluczowe jest wcielenie w życie zapowiadanej strategii konsolidacji fiskalnej"; "Zrealizowanie redukcji deficytu budżetowego do mniej niż 3% w następnym roku (dzięki temu Polska będzie mogła wyjść z unijnej procedury walki z nadmiernym deficytem)."</p>	<p>"(...) będzie zależeć od szerzej-zakrojonych reform w wydatkach socjalnych, w szczególności wcześniejszych emeryturach dla rolników oraz pracowników służb mundurowych takich jak wojsko i policja." ; "To będzie wymagać trudnych wyborów dotyczących ograniczania wydatków socjalnych."</p>	<p>"Jest to kluczowe dla podtrzymania zaufania inwestorów w czasie szerszych obaw związanych z potencjalnie rosnącymi zobowiązaniami państwa."</p>
<p>5. "Najważniejszym celem pozostaje ograniczenie roli państwa"; "Udział państwa w polskiej gospodarce wciąż jest znaczny. Dotyczy to przede wszystkim energetyki, eksploatacji bogactw naturalnych oraz sektora bankowego".</p>	<p>"Kontynuacja programu prywatyzacji, w szczególności w takich kluczowych sektorach jak energetyczny czy w górnictwie, jest istotna, nawet przy mniej korzystnych uwarunkowaniach rynkowych."</p>	

<p>6. "Dokończenie reformy emerytalnej może umożliwić rozwój lokalnych rynków kapitałowych" ; "Niekontrolowany wzrost wydatków z systemu emerytalnego został ograniczony. Reforma z 1999 pozytywnie wpłynęła na rozwój rynków kapitałowych, ograniczyła zobowiązania państwowego systemu emerytalnego oraz stworzyła kulturę oszczędzania wśród pracowników."</p>		
<p>7. "Polski system obligacji prywatnych wciąż jest nierozwinięty". "Zaopatrzenie rynku w kapitał jest bardzo małe, nawet w porównaniu z innymi krajami Europy Środkowej."</p>	<p>"Emisja obligacji przez banki mogłaby pomóc w zmniejszeniu niedopasowanych terminów zapadalności w bilansach."</p>	<p>"Biorąc pod uwagę znaczną potrzebę inwestycji zarówno w sektorze publicznym jak i prywatnym, rynki obligacji mogłyby otworzyć ważne źródło dostępu do długoterminowego kapitału."</p>
<p>Bank Światowy, Country partnership strategy progress report for the Republic of Poland for the period 2009-13</p>		
<p>8. „Zatrudnienie w Polsce jest niskie, głównie ze względu na bardzo mały udział osób starszych (29%, w porównaniu z celem Strategii Lizbońskiej wynoszącym 50%) oraz kobiet.”</p>	<p>„>> Ograniczenie subsydiów dla KRUS, zmniejszenie dostępności do rent, rozwój systemu kształcenia ustawicznego celem poprawy umiejętności starszych pracowników, promocja elastycznych form zatrudnienia. Aby zachęcić pracodawców do zatrudniania starszych pracowników należy też ograniczyć rozbudowane mechanizmy ochrony stabilności stanowiska. >> zwiększenie elastyczności rynku pracy celem ograniczenia efektów szoków popytowych. >> zwiększenie kapitału ludzkiego oraz aktywizacja zawodowa pośród długotrwale bezrobotnych >> należy poprawić efektywność polityk rynku pracy poprzez współpracę ośrodków pomocy społecznej z pracodawcami >> Kobiety spotykają się z dodatkowymi ograniczeniami jeśli chodzi o zatrudnienie ze względu na ich rolę opiekuńczą wobec dzieci oraz starszych.”</p>	<p>„Sprostanie wymaganiom Strategii Lizbońskiej, której celem jest uczynienie z Polski konkurencyjnej i opartej na wiedzy gospodarki z większą liczbą atrakcyjnych miejsc pracy oraz większą spójnością społeczną wymaga reform w sektorach społecznych.”</p>

<p>9.</p>	<p>„>> dostosowanie elastyczności zatrudnienia nauczycieli do zmian demograficznych, które zmniejszają liczbę uczniów. >> zmiana mechanizmu finansowania szkolnictwa wyższego tak by, był on bardziej sprawiedliwy oraz zrównoważony finansowo >> wprowadzenie obowiązkowego szkolnictwa od szóstego roku życia oraz zwiększenie zasięgu edukacji przedszkolnej >> uruchomienie systemu edukacji ustawicznej dla dorosłych”</p>	<p>„Najważniejszą sprawą w edukacji jest dostosowanie programów nauczania do umiejętności pożądaných przez rynek pracy. Reforma edukacji w Polsce pod tym względem odniosła sukces. Zwiększono liczbę uczniów liceów ogólnokształcących a szkolnictwo zawodowe odsunięto na dalszy plan. Niezbędna jest kontynuacja i dalsze pogłębianie tych reform”</p>
<p>10.</p> <p>„Poza godnymi pochwałą wyjątkami szpitale konsekwentnie się zadłużały - zarówno wobec państwa (ubezpieczenie, podatki) jak i przedsiębiorstw prywatnych (dostawcy)”</p>	<p>„>> zamiana szpitali w spółki prawa handlowego >> dokładne monitorowanie szpitali, które nie zostaną skomercjalizowane ale generują długi (oraz szpitali związanych z uczelniami) >> wprowadzenie konkurencyjnych prywatnych systemów ubezpieczeń zdrowotnych oraz upowszechnienie długookresowej opieki”</p>	
<p>11.</p> <p>„Reforma sektora publicznego wciąż jest jednym z ważniejszych wyzwań, przed którymi stoi Polska. Jeśli chodzi o zarządzanie finansami publicznymi, to najważniejszym celem średnioterminowej strategii rządu jest spełnienie warunków do przyjęcia euro w kontrolowany sposób.”</p>	<p>„>> kontynuować konsolidację fiskalną oraz poprawę jakości finansów publicznych >> poprawa zarządzania finansami publicznymi, powiązanie funduszy poszczególnych instytucji z ich efektywnością, publiczne planowanie inwestycji oraz średnioterminowy plan podatkowy >> poprawa efektywności administracji publicznej”</p>	<p>„Przyczyni się to nie tylko do sprostania wymaganiom stawianym przez Pakt Stabilności i Rozwoju, lecz także do lepszego zaspokojenia zapotrzebowania obywateli na lepszą jakość administracji publicznej oraz zapewnienia wzrostu gospodarczego oraz konkurencyjności. Poprawienie jakości usług publicznych dla obywateli oraz przedsiębiorstw wymaga to polepszenia koordynacji administracji, dalszych reform służby publicznej oraz wymiaru sprawiedliwości oraz ogólnej poprawy zarządzania sektorem publicznym.”</p>

<p>12.</p> <p>„Istnieje powszechna zgoda co do tego, że położenie nacisku na transport oraz na poprawę warunków dla sektora prywatnego jest kluczowe dla szybkiego wzrostu gospodarczego Polski w średnim okresie.”</p>	<p>„>> poprawa działania Generalnej Dyrekcji Dróg i Autostrad, która powinna przyjąć strukturę administracyjną wzorowaną na prywatnych korporacjach oraz wprowadzić nowoczesne metody planowania, zarządzania oraz realizacji projektów”</p>	<p>„Sieć drogowa, a zwłaszcza autostrady, wciąż pozostaje bardzo słabo rozwinięta - nawet najważniejsze miasta i ośrodki rozwoju wciąż nie są połączone autostradami. Koleje oraz inne środki transportu (m.in. szlaki wodne) będą w przyszłości odgrywały znaczną rolę - nie tylko zaspokajając rosnące potrzeby transportowe Polski lecz także pomagając w przewyżczeniu efektów zmian klimatycznych związanych z zależnością kraju od węgla.”</p>
<p>13.</p> <p>„Jak pokazują rankingi Doing Business znacznym problemem dla polskiego przedsiębiorcy są nadmierne regulacje oraz biurokracja.”</p>	<p>„uproszczenie administracji podatkowej, unifikacja podatków, płatności na ubezpieczenia społeczne oraz ceł”</p>	
<p>OECD, Economic Survey of Poland 2010</p>		
<p>14.</p> <p>„Narastają zagrożenia związane z boorem gospodarczym w średnim okresie.”</p>	<p>„Polityki makroekonomiczne powinny być oparte na precyzyjnej ocenie ich skutków oraz aktywnej walce z nieprawidłowościami. Zbyt wysoki udział kredytu w gospodarce powinien zostać ograniczony ostrzejszymi regulacjami ostrożnościowymi.”</p>	<p>„Polska została największym odbiorcą unijnych funduszy spójności - w najbliższych latach mają one osiągnąć wysokość 3,3% PKB kraju. W połączeniu z efektami napływu inwestycji zagranicznych środki te może to z jednej strony doprowadzić do wzrostu gospodarczego a z drugiej zwiększać ryzyko destabilizacji - plan przyjęcia euro może wywołać znaczny spadek kosztu pozyskania kapitału.”</p>

<p>15.</p> <p>„Należy przywrócić dyscyplinę fiskalną.”</p>	<p>„Konsolidacja finansów publicznych powinna zostać osiągnięta za pomocą: poszerzenia bazy podatkowej; ograniczeniu dopłat dla rolnictwa; podniesienia wieku emerytalnego, zwłaszcza dla kobiet; ograniczeniu wcześniejszego przechodzenia na emerytury oraz renty; poprawę efektywności administracji publicznej.”</p>	<p>„Dobra koniunktura z lat 2003-08 nie została wykorzystana do zrównoważenia budżetu (ograniczono jedynie wcześniejsze emerytury). Ostatnie zmiany ograniczające klin podatkowy nie zostały odpowiednio skompensowane i przyczyniły się do wzmocnienia przebiegu cyklu koniunkturalnego. Strukturalny oraz cykliczny deficyt budżetowy stwarza ryzyko przekroczenia konstytucyjnego limitu długu publicznego,”</p>
<p>16.</p> <p>„Polska powinna przygotować się do przyjęcia euro.”</p>	<p>„Polityka fiskalna powinna być oparta zarówno na regule deficytu strukturalnego jak i wieloletniej nominalnej regule wydatkowej. Powinna zostać utworzona niezależna rada ds.. Fiskalnych, monitorująca efektywność polityki fiskalnej. Powinna zostać zwiększona odporność rynków produktów na zewnętrzne szoki poprzez ograniczenie własności państwowej oraz deregulację.”</p>	<p>„Przyjęcie waluty euro poprawi szybkość konwergencji tylko przy odpowiednim otoczeniu instytucjonalnym. Należy przygotować system stabilizacji gospodarki środkami innymi niż polityka monetarna i kursowa.”</p>
<p>17.</p> <p>„Radykalne reformy strukturalne są niezbędne, by zwiększyć korzyści płynące z globalizacji.”</p>	<p>„Rola państwa powinna zostać zmniejszona poprzez transparentny program prywatyzacji oraz szybsze usuwanie obciążeń administracyjnych. Należy też dokonać modernizacji infrastruktury (transport, szerokopasmowy Internet). Należy też poprawić innowacyjność poprzez lepsze dopasowanie popytu i podaży na pewne umiejętności, zwiększeniu konkurencji między uczelniami wyższymi oraz wspieraniem komercyjnych badań rozwojowych. Powinno się też wzmocnić agencje ds. promocji inwestycji zagranicznych oraz bardziej promować eksport. Rozwój sektora finansowego może zostać przyspieszony poprzez konsolidację banków oraz poprawę regulacji prawnych ds. zabezpieczeń wiarytelności. Powinno się też zracjonalizować politykę wspierania małych i średnich przedsiębiorstw.”</p>	<p>„Polska poczyniła znaczne postępy w tworzeniu międzynarodowych powiązań gospodarczych. Dużo jednak pozostaje do zrobienia jeśli chodzi o przyciągnięcie zagranicznych inwestorów, poprawę efektywności wykorzystania ich kapitału oraz zwiększeniu eksportu.”</p>

<p>18.</p> <p>„Polityka makroekonomiczna powinna być oparta na założeniach związanych z transferami gotówki z UE. Należy monitorować ryzyko przegrzania gospodarki.”</p>	<p>„Polityka strukturalna towarzysząca funduszom unijnym powinna koncentrować się na zapewnieniu sprawnej reakcji rynków na wsparcie z Brukseli.”</p>	<p>„Ze względu na zasady współfinansowania fundusze unijne prowadzą do zwiększenia wydatków budżetowych i pro-cykliczności gospodarki. W czasie kryzysu z kolei UE wymaga drastycznego zaostrzenia polityki fiskalnej.”</p>
<p>19.</p> <p>„Uniknięcie przez Polskę poważnej luki PKB, nadzieje na wzrost gospodarczy oraz stopa procentowa wynosząca 3,5% tworzą pozycję wyjściową do dynamicznego rozwoju.”</p>	<p>„najlepiej byłoby, gdyby polityka fiskalna została niezwłocznie zaostrzona. Ciągłość polityki monetarnej powinna być wzmocniona poprzez wprowadzenie nakładających się kadencji członków Rady Polityki Pieniężnej.”</p>	
<p>20.</p> <p>„Efektywne wykorzystanie funduszy unijnych oraz kontrolowanie ich makroekonomicznych konsekwencji stanowią wyzwanie.”</p>	<p>„Władze będą musiały walczyć o utrzymanie kraju na ścieżce zrównoważonego wzrostu.”</p>	<p>„Transfery z UE stwarzają jedyną w swoim rodzaju szansę modernizacji gospodarki. Jednakże pewnym wyzwaniem będzie efektywna ich absorpcja oraz kontrolowanie ich makroekonomicznych konsekwencji. Napływ funduszy może poprawić realną stopę wzrostu o od 0,5 do 1,5 punktu procentowego. Może to prowadzić do zwiększenia presji inflacyjnej, zwłaszcza jeżeli napływ środków zbiegnie się z decyzją o przystąpieniu do strefy euro, która doprowadzi do poprawy nastrojów wśród inwestorów. To z kolei podniesie realny kurs walutowy co zwiększy deficyt handlowy ale poprawi sytuację nie-handlowych sektorów w gospodarce.”</p>

<p>21.</p> <p>„Kolejne próby redukcji wydatków oraz zwiększenia wpływów do budżetu poprzez ambitny program prywatyzacji okazały się niewystarczające aby utrzymać dług publiczny na bezpiecznym poziomie poniżej progów ostrożnościowych 50% oraz 55% PKB, których przekroczenie wymusza wprowadzenie</p>	<p>„wzmocnienie instytucji fiskalnych, dokończenie reformy emerytalnej, poszerzenie bazy podatkowej, znaczne wpływy z prywatyzacji”</p>	<p>„Podjęte w latach 2007-2009 środki prowadzące do obniżenia klina podatkowego są mile widziane - przyczyniają się one do wzrostu zatrudnienia (choć widać jest większy niż średnia OECD a progresywność systemu podatkowego jest dość mała). Środki te zaowocowały pro-cykliczną ekspansją fiskalną w II poł. 2007 i I poł. 2008 co zdestabilizowało budżet państwa i obniżyło PKB o 2 punkty procentowe.</p>
<p>22.</p> <p>oszczędności. W rezultacie efekty spowolnienia gospodarczego oraz osłabienia pozycji strukturalnej zaowocowały deficytem budżetowym powyżej 7% PKB w 2009 r. Według szacunków OECD w 2010 dług publiczny wyniesie 56,5%, stwarzając ryzyko przekroczenia</p>	<p>„Subsydia powinny być stopniowo ograniczane poprzez lepsze powiązanie składek z dochodami. Należy też poprawić infrastrukturę i edukację na obszarach wiejskich.”</p>	<p>Polscy rolnicy czerpią duże korzyści ze zbyt hojnego oddzielnego systemu ubezpieczeń społecznych (KRUS), który sprawia, że wielu z nich nie chce zmienić zawodu. Zwiększa też wydatki publiczne.”</p>
<p>23.</p> <p>konstytucyjnego progu 60% w 2011 jeśli nie zostanie przeprowadzona konsolidacja fiskalna.”</p>	<p>„Zatrudnienie pracowników ze starszych grup wiekowych pozostaje jednym z najniższych w krajach OECD. Ustawowy wiek emerytalny dla kobiet powinien być stopniowo wyrównywany z wiekiem mężczyzn, który z kolei powinien zostać podnoszony wraz ze wzrostem spodziewanej długości życia. Powinno się też ograniczyć możliwości wcześniejszego przechodzenia na emeryturę.”</p>	<p>„Prawo do odrębnego systemu świadczeń emerytalnych i wcześniejszych emerytur mają też inne niż rolnicy grupy zawodowe - górnicy, żołnierze oraz policjanci.”</p>

24.	<p>„Ograniczanie deficytu strukturalnego powinno też zostać osiągnięte poprzez poszerzenie bazy podatkowej. Przydatne we wskazaniu obszarów, w których można poprawić system fiskalny może okazać się dokładne wyliczenie kosztów ściągania podatków. Powinno się też zmienić stawkę VAT dla pewnych profesjonalnych usług. Powinno się też ograniczyć możliwość płacenie ryczałtowego podatku CIT aby powiązać podatki z dochodami. Rolnicy powinni płacić podatek dochodowy zamiast ryczałtowego podatku rolniczego. Wszystkie te środki powinny być wsparte poprawą aparatu administracyjnego. Dochody z podatków mogą też zostać zwiększone poprzez zreformowanie podatków majątkowych oraz wprowadzenie podatku węglowego.”</p>	
25.	<p>„Należy przyjrzeć się uprawnionym do otrzymywanie dożywotniego wsparcia socjalnego, przyznawanego według wcześniejszych, bardzo liberalnych kryteriów. Pomoże to zaoszczędzić dodatkowe pieniądze.”</p>	
26.	<p>„Ograniczenie funduszu płac w administracji publicznej oraz poprawa jej efektywności poprzez powiązanie możliwości awansu z jakością pracy danego urzędnika pomoże osiągnąć równowagę fiskalną.”</p>	
<p>„Potencjalne korzyści z przyjęcia euro nie powinny być traktowane przez rządzących jako pewnik. W listopadzie 2009 władze Polski stworzyły strukturę organizacyjną przyjęcia euro”</p>	<p>„Władze muszą stworzyć otoczenie instytucjonalne, które umożliwi sprawną realizację oraz zarządzanie całym projektem. Przygotowywanie gruntu poprzez serię kluczowych reform poprawi szybkość dostosowania do rozwiniętych gospodarek unijnych, co uczyni oficjalny termin przyjęcia euro bardziej wiarygodnym.”</p>	<p>„Przystąpienie Polski do strefy Euro powinno poprawić integrację handlową oraz fiskalną, zwiększyć konkurencyjność oraz wyrównywanie się poziomu życia z krajami Zachodu. Obniżenie kosztów transakcyjnych, zniknięcie ryzyka kursowego oraz obniżka stóp procentowych przyczyni się do przyspieszenia wzrostu gospodarczego.”</p>

28.		„Funkcjonowanie automatycznych stabilizatorów koniunktury nie powinno zostać zakłócone ale poprawione poprzez zwiększenie progresywności systemu podatkowego oraz socjalnego. W osiągnięciu tego celu może pomóc wprowadzenie reguły deficytowej spójnej z Paktem Stabilności i Rozwoju narzucającej maksymalny deficyt budżetowy w wysokości 1% PKB.”	
29.		„Odpowiednia reguła wydatkowa z wieloletnim limitami wydatków rządowych (Za wyłączeniem wydatków zależnych od cyklu koniunkturalnego takich jak zasiłki dla bezrobotnych) poprawi zdolności rządu do stabilizacji gospodarki.”	
30.		„Utworzenie niezależnej rady ds. fiskalnych, która będzie monitorować i oceniać wcielanie w życie tych zasad poprawi działanie systemu fiskalnego.”	„Wprowadzenie reguły deficytowej będzie wymagało analizy cyklicznych oraz strukturalnych składników deficytu, na który nie powinny mieć wpływu naciski polityczne.
31.	„Polityka fiskalna powinna być prowadzona bardziej w sposób anty-cykliczny.”	„Polityka fiskalna powinna być prowadzona w bardziej transparenty sposób.”	Cele oraz statystyki budżetowe powinny odnosić się nie tylko do budżetu państwa lecz do tego wszystkiego, co kryteria z Maastricht nazywają bilansem finansów publicznych. Skonsolidowany dług publiczny powinien być monitorowany wg kryteriów Eurostatu. W szczególności do definicji finansów publicznych należy podłączyć Narodowy Fundusz Drogowy, który służy do finansowania rozwoju infrastruktury drogowej i który w 2010 r. miał dług przekraczający 2% PKB.”

32.	„Należy poprawić regulacje cen (obecnie poniżej kosztów) w sektorze użyteczności publicznej aby zachęcić do inwestycji w ten sektor oraz jego modernizacji”	
33. „Bardziej konkurencyjne rynki produktów oraz bardziej elastyczne rynki pracy umożliwią szybsze	„Publiczna własność w potencjalnie konkurencyjnych sektorach sieciowych powinna zostać zlikwidowana.”	
34. dostosowania cenowe oraz realokację zasobów w reakcji na szoki w gospodarce.”	„W dystrybucji detalicznej koszty administracyjne powiązane z uzyskiwaniem licencji zezwoleń powinny zostać ograniczone.”	
35.	„Regulacje dotyczące wymagań edukacyjnych i licencjonowania w usługach profesjonalnych tworzą bariery wejścia i powinny zostać złagodzone.”	
36. „Ustawodawcy powinni powstrzymać się od dalszego podnoszenia płacy minimalnej w stosunku do płacy średniej i usunąć regułę, że w przyszłości stosunek ten ma wynosić 50% (w 2009 - 40%). Wysoka płaca minimalna obniża szanse na zatrudnienie nisko wykwalifikowanej siły roboczej.”	„Płaca minimalna nie powinna być podnoszona w stosunku do płacy średniej. Powinno się ją zróżnicować geograficznie, biorąc pod uwagę uwarunkowania rynku pracy w poszczególnych regionach kraju.”	„Biorąc pod uwagę znaczne zróżnicowanie regionalne stóp bezrobocia oraz niską mobilność pracowników władze powinny rozważyć zróżnicowanie płacy minimalnej w różnych regionach, uwzględniając ich sytuację gospodarczą.”

<p>37.</p> <p>„Podczas przygotowań do wejścia do strefy euro realne stopy procentowe mogą znacznie spaść, stwarzając ryzyko dla stabilności gospodarki. Tak przynajmniej sugerują doświadczenia innych państw.”</p>	<p>„Ten proces może zostać wzmocniony poprzez następstwa napływu funduszy z UE jeżeli decyzja o przystąpieniu do eurostrefy zostanie podjęta bez przeprowadzenia opisanych wyżej reform.”</p>	<p>„Za niskie stopy procentowe oraz szybkie dyskontowanie stałych dochodów stwarzają zachętę do zwiększenia wydatków, co stwarza ryzyko bańki kredytowej wywołanej wzrostem konsumpcji oraz kredytów na nieruchomości. Te czynniki w połączeniu z pozytywnymi nastrojami na rynku oraz napływem inwestycji zagranicznych mogą wywołać znaczne umocnienie waluty. Może to doprowadzić do obniżenia konkurencyjności cenowej oraz, w tym samym czasie, zaburzyć optymalną alokację zasobów w kierunku sektora nieruchomości spowolniając zagregowany wzrost produktywności jeśli te sektory nie będą wystarczająco konkurencyjne.</p>
<p>38.</p>	<p>„Zmienne stopy rezerw oraz wyższe wymagania kapitałowe ograniczą procykliczność podaży kredytu bankowego.”</p>	<p>To uwzględnia polityki promujące konkurencyjność w sektorze usług. „</p>
<p>39.</p> <p>„Zmiany, które mogą zwiększyć destabilizujące efekty ekspansji oraz załamania.”</p>	<p>„Wprowadzenie ograniczeń na stosunek kredytu do wartości oraz dochodu, ograniczenie wsparcia dla popytu gospodarstw domowych (obniżony VAT czy ulgi podatkowe powiązane z kredytem hipotecznym) oraz zwiększenie konkurencji w budownictwie.”</p>	
<p>40.</p>	<p>„Wprowadzenie podatku katastralnego od nieruchomości”</p>	<p>„Powinno to doprowadzić do użytecznego wzrostu dochodów budżetowych oraz poprawić efektywność sygnałów rynkowych w sektorze budowlanym.”</p>

<p>41.</p> <p>„szeroki zakres reform może zwiększyć uczestnictwo w procesach globalizacji (w szerszym zakresie niż integracja europejska) - przyczynić się do lepszej alokacji zasobów, wykorzystania korzyści skali oraz przyspieszenia przenikania nowych technologii”</p>	<p>„podczas gdy globalizacja brutalnie wskazuje nieefektywne podmioty gospodarcze należy zlikwidować ograniczenia, które utrudniają przedsiębiorstwom rozwijanie swojego potencjału eksportowego”</p>	<p>„To uwzględni reformy rynku dóbr oraz pracy, które pomogą dostosować się do strukturalnych zmian wywołanych przez globalizację. Uwzględniając fakt, że zapotrzebowanie na inwestycje znacznie przekracza krajowe oszczędności kluczowe będzie zachęcenie zagranicznych inwestorów. Jednakże pozytywne efekty napływu obcego kapitału zależą od zdolności rodzimych firm do jego efektywnej absorpcji. Odpowiednie otoczenie instytucjonalne jest niezbędne.</p>
<p>42.</p> <p>„spośród krajów OECD w Polsce kontrola państwa nad gospodarką jest najmocniejsza a prywatyzacja została brutalnie wstrzymana w połowie 1 dekady XXI w.”</p>	<p>„Proces prywatyzacji powinien zostać wznowiony a jego przejrzystość oraz wiarygodność – wzmocniona”</p>	<p>Sprzedaż państwowych przedsiębiorstw nie tylko zachęca zagranicznych inwestorów lecz także pokazuje przywiązanie władz do zasad wolnego rynku, co dodatkowo zwiększa pewność inwestorów. Oprócz dodatkowych wpływów do budżetu prywatyzacja pobudzi także inwestycje oraz zarządzanie sprywatyzowanymi firmami.”</p>

<p>43.</p> <p>„Rząd zaprojektował niedawno ambitny program prywatyzacji zakładający sprzedaż przedsiębiorstw, który ma dostarczyć wpływów w wysokości 2,7% rocznego PKB. Plan miał zostać przeprowadzony w II poł. 2009 r. oraz w 2010 r. W 2009 roku doszło jednak do załamania projektu”</p>	<p>„prywatyzacja powinna zostać przeprowadzona w spójny i transparentny sposób. Należy też uniknąć zbyt hojnych kompensat dla pewnych grup interesu dotkniętych przez prywatyzację.”</p>	<p>„Inwestorzy mogą zostać odstraszeni od udziału w prywatyzacji przez zagrożenie przyszłą interwencją państwową. Szczególnie groźna jest tutaj tzw. Złote weto, która umożliwia państwu zachowanie uprzywilejowanej pozycji w spółce - obniża ona wartość rynkową przedsiębiorstwa i zniechęca prywatnych inwestorów. Sejm właśnie uchwalił nowe prawo, które znosi starą ustawę o złotym wecie - została ona uznana za niezgodną z prawem unijnym. Wprowadzona została za to nowa regulacja oparta na dyrektywie unijnej z grudnia 2008, która umożliwia rządowi ochronę infrastrukturę energetyczną o strategicznym znaczeniu.”</p>
<p>44.</p> <p>„Założenie własnej firmy jest wciąż zbyt drogie oraz czasochłonne z powodu licznych procedur biurowatycznych. Formalności związane z uruchomieniem biznesu, otrzymaniem pozwolenia na budowę czy rejestrację własności są nadmiernie złożone, co stwarza pokusę obejścia ich poprzez korupcję.”</p>	<p>„Postęp osiągnięte przez zrealizowanie programu lepszych regulacji powinny być kontynuowane poprzez dalszą poprawę uwarunkowań prawnych regulujących przedsiębiorczość.”</p>	<p>„Generalnie, nieefektywna biurokracja rządowa przeszkadza w rozwoju aktywności gospodarczej, a regulacje podatkowe i prawne powinny być bardziej przejrzyste i przewidywalne.”</p>

<p>45.</p> <p>„Niewystarczająca długość i jakość autostrad oraz zbyt niskie nakłady na utrzymanie infrastruktury drogowej w połączeniu z narastającymi potrzebami transportowymi sprawiają, że rozbudowa sieci drogowo-kolejowej jest priorytetem jeśli chodzi o obniżenie kosztów działalności gospodarczej oraz przyciągnięcie do Polski zagranicznych inwestorów.”</p>	<p>„Modernizacja infrastruktury przyspieszy wzrost potencjalnego produktu w gospodarce oraz poprawi alokację zasobów.”</p>	<p>„Fundusze UE przeznaczone na okres 2007-13 zostaną wykorzystane na rozwój transportu, poprawa możliwości ich efektywnego wykorzystania będzie miała duże znaczenie. Postęp miał miejsce, i powinien być kontynuowany, w celu: ulepszenia ram prawnych zamówień publicznych oraz wydawania pozwoleń na budowę; poprawa koordynacji między wszystkimi państwowymi i prywatnymi stronami zaangażowanymi w ten proces; systematyczne definiowanie priorytetów projektowych na podstawie analizy kosztów i korzyści; ułatwienie wydawania tymczasowych pozwoleń na pracę pracownikom zagranicznym w celu uniknięcia w przyszłości niedoborów siły roboczej w obszarach związanych z budownictwem.”</p>
<p>46.</p> <p>„Dostęp do szerokopasmowego Internetu jest niewystarczająco powszechny ze względu na dominującą pozycję TP SA oraz niemożność zwiększenia konkurencyjności rynku przez publicznego regulatora UKE.”</p>	<p>„Należy zwiększyć uprawnienia regulatora. W dodatku UKE powinna dokonać podziału TP SA, umożliwić innym operatorom dostęp do infrastruktury telekomunikacyjnej oraz wprowadzić cennik usług hurtowych, który będzie spójny z kosztami oraz zachęcający do długoterminowych inwestycji.”</p>	<p>„Dyskryminujące podejście do operatorów alternatywnych ogranicza użycie infrastruktury TPSA. Jest zbyt wczesne by ocenić czy ostatnie umowy pomiędzy TPSA a UKE zapewnią równy dostęp do sieci.”</p>

<p>47.</p> <p>„Pomimo rosnących nakładów na edukację powstała luka między umiejętnościami poszukiwanymi przez firmy i tymi uczonymi przez szkoły.”</p>	<p>„Powinno się stworzyć kompletny i elastyczny system kształcenia ustawicznego. Należy też zachęcać studentów do studiowania kierunków ścisłych i technicznych. Rekomendowane jest też wzmocnienie powiązań między systemem edukacyjnym oraz rynkiem pracy.”</p>	<p>„Obecnie diskutowana reforma systemu szkolnictwa wyższego mogłaby rozwinąć absorpcję BIZ oraz zwiększyć wydajność eksportu poprzez: systematyczne oceny jakości instytucji szkolnictwa wyższego; uproszczenie systemu kredytów studenckich oraz obsadzania stanowisk akademickich w sposób przejrzysty i kompetentny.”</p>
<p>48.</p> <p>„Inwestycje w badania i rozwój są niskie w porównaniu z innymi krajami OECD. Przyczyną tego zjawiska jest niewystarczająca współpraca między firmami oraz uczelniami oraz niskotechnologiczna specjalizacja polskiej gospodarki.”</p>	<p>„Wydatki na rozwój oraz badania można wspierać poprzez umożliwienie odliczenia ich od podatku (pod względem możliwości takich odliczeń Polska stoi w tyle za innymi krajami OECD). Możliwości tej powinna towarzyszyć odpowiednia kontrola efektywności wykorzystania tych środków. Należy też wzmocnić koncentrację państwowych funduszy na rozwój poprzez powiązanie ich wysokości z rezultatami działań danych ośrodków naukowych i w ten sposób promując najlepsze ośrodki. Naukowcy powinni być zachęceni do współpracy z biznesem. Powinny też zostać przewidziane zachęty finansowe do tworzenia partnerstwa między przedsiębiorstwami a uczelniami oraz promujące międzynarodową współpracę badawczą.”</p>	
<p>49.</p> <p>„Informacje oraz materiały oferowane przez Polską Agencję Informacji i Inwestycji Zagranicznych nie wypadają szczególnie dobrze na tle odpowiedników z państw graniczących z Polską. Dane empiryczne pokazują związek między rozmiarem budżetu takich agencji a bezpośrednimi inwestycjami zagranicznymi.”</p>	<p>„Zwiększenie finansowania agencji promującej inwestycje zagraniczne (PAIiZ). PAIiZ powinien stać się niezależną agencją, aby móc efektywnie brać udział w procesie podejmowania decyzji, co zwiększy napływ inwestycji zagranicznych.”</p>	

<p>50.</p> <p>„Podczas gdy na całym świecie wzrasta liczba agencji promujących eksport, w Polsce zadanie to jest podzielone między różne instytucje.”</p>	<p>„Utworzenie takiej agencji pozwoli skoncentrować wszystkie te działania w jednym miejscu celem lepszej promocji eksportu. Umożliwi to też zakładanie oddziałów tej agencji w krajach będących partnerami handlowymi Polski. Należy też, wzorem innych krajów, wzmocnić promocję polskich dóbr eksportowych w Internecie.”</p>	<p>„Taka agencja mogła by zachęcić małe i średnie przedsiębiorstwa do wejścia na zagraniczne rynki oraz oferować szkolenia pozwalające pokonywać bariery rozwoju eksportu związane z umiejętnościami managerskimi potrzebnymi do rozszerzenia działalności za granicę. Mogłaby także zwiększyć świadomość polskich eksporterów o istnieniu zakazu korumpowania zagranicznych urzędników państwowych w międzynarodowych transakcjach handlowych, obowiązującym w polskim prawie i w ramach zobowiązań Polski do walki z tym rodzajem korupcji w ramach Antykorupcyjnej Konwencji OECD.</p>
<p>51</p> <p>„System finansowy przeszedł znaczną modernizację wywołaną wejściem na polski rynek zagranicznych banków. Duża marża pokazuje jednak, że konkurencja nie jest wystarczająca. Infrastruktura bankowa na terenach wiejskich jest niewystarczająco rozwinięta”</p>	<p>„Należy stworzyć dogodne warunki do rozwoju sektora finansowego - umożliwi on finansowanie produktywnych projektów inwestycyjnych za pomocą oszczędności. Współpracujące ze sobą banki powinny zostać skonsolidowane - obniży to koszty stałe i zwiększy dostęp do kredytu.”</p>	<p>Ramy prawne dla zabezpieczeń wierzytelności cierpią z powodu nieudolności sądownictwa w sprawach handlowych, która jest źródłem ogromnej niepewności dla wierzycieli przy odzyskiwaniu powierzonych aktywów. Ostatnie legislacje mające na celu ułatwienie procedur zmierzają we właściwym kierunku, ale egzekwowanie powinno być bardziej stanowcze a państwo pozbawione uprzywilejowanej pozycji w żądaniu zabezpieczeń.”</p>

<p>52. „W porównaniu z innymi państwami OECD (włącznie z tymi w Europie Wschodniej) struktura polskich przedsiębiorstw wykazuje nachylenie w kierunku małych firm, co sugeruje, że istnieją znaczące przeszkody w rozwoju skali ich działalności.”</p>	<p>„Należy ograniczyć rozczłonkowanie programów pomocowych między różnymi agencjami i poprawić koordynację ich działania.”</p>	<p>„Te słabości strukturalne mogą tłumaczyć dlaczego eksporterzy mają kłopoty z dotarciem do odległych rynków.”</p>
<p>53. „Zdecydowanie zbyt duża liczba osób pracujących w rolnictwie jest najbardziej widoczną misalokacją w polskiej gospodarce. Zatrudnienie w rolnictwie, choć spada, wciąż wynosi ok.. 15% zatrudnienia ogółem, podczas gdy sektor wytwarza tylko 3%-4% PKB.”</p>	<p>„Zwiększenie mobilności pracowników wymaga poprawy edukacji na terenach wiejskich oraz lepiej funkcjonującego rynku mieszkań na wynajem w miastach.”</p>	
<p>54. „Małe i średnie przedsiębiorstwa często nie mają podstawowych umiejętności w zakresie zarządzania finansami, rachunkowości i marketingu.”</p>	<p>„Powinno się zracjonalizować działanie funduszy gwarancyjnych oraz pożyczkowych poprzez ich konsolidację albo poprawę współpracy. Ich działanie powinno być oparte o wspólne standardy oraz wysokości opłat.”</p>	<p>„Wsparcie państwa powinno obejmować szkolenia w tych dziedzinach dla małych i średnich przedsiębiorstw. To dotyczy także szkoleń zawodowych, w których uczestnictwo jest silnie asymetryczne na niekorzyść pracowników małych i średnich przedsiębiorstw w porównaniu z pozostałymi krajami środkowoeuropejskimi.”</p>
<p>Bank Światowy, Europe 2020 Poland Fueling Growth and Competitiveness in Poland Through Employment, Skills, and Innovation</p>		
<p>55. „Mimo tego, że warunki na rynku pracy w Polsce istotnie poprawiły się w ostatnich latach, wskaźnik zatrudnienia jest nadal niższy niż średnia UE, oraz znacznie niższy niż zakładany przez Europe 2020 cel 75 procent dla ludności w wieku 20–64.”</p>	<p>„> dalej zwiększać aktywność zawodową, szczególnie wśród starszych pracowników oraz kobiet”</p>	

<p>56.</p> <p>„W szczególności, tylko 35 procent osób w wieku 55-64 są w Polsce czynne zawodowo, w porównaniu ze średnią UE 51 procent, 58 procentami w Chile oraz 62 procentami w Korei (dane z 2009 r.) (...) Rzeczywiście, wskaźnik zatrudnienia wśród starszych kobiet, wynoszący 23 procent, jest nadzwyczaj niski.”</p>	<p>„> skorygowanie dostępu do rent, aby były one dostępne dla tych faktycznie w potrzebie, oraz ograniczenie możliwości wcześniejszych emerytur >dobrze zaprojektowane programy aktywizacji mogą być owocne w zakresie wskaźników zatrudnienia”</p>	<p>„Polskie społeczeństwo jest starzejące się, i jeśli luka nie zostanie zamknięta, system emerytalny będzie finansowo nie do utrzymania (co zostanie później omówione). Dodatkowo, niska aktywność zawodowa starszych pracowników niesie ze sobą poważne koszty społeczne w postaci utraconej produkcji a zatem niższych płac i emerytur. (...) Gdyby osoby w wieku 45-64 były tak aktywne w Polsce jak w Niemczech, wskaźnik zatrudnienia byłby około 8 punktów procentowych wyższy. Gdyby starsi pracownicy w Polsce byli tak aktywni jak porównywanych krajach, PKB Polski byłoby do 6 procent wyższe.”</p>
<p>57.</p> <p>„Badania wskazują na to, że polscy pracodawcy uznają nieodpowiednie kwalifikacje siły roboczej jako jedno z głównych ograniczeń działalności ich firm, przy czym firmy innowacyjne mocniej odczuwają niedostatki kwalifikacji niż tradycyjne firmy.”</p>	<p>„>> Informacje z rynku pracy są także krytyczne dla instytucji kształcących i szkolących. Instytucje te muszą być zaznajomione z tendencjami w popycie zawodowym aby reagować na potrzeby rynku pracy. Muszą również wiedzieć jakich konkretnych kwalifikacji potrzebują pracodawcy. >> Pośrednictwo pracy, wsparcie w zakresie poszukiwania pracy, doradztwo zawodowe, skierowania na szkolenia oraz dodatki relokacyjne. >> Nadal jednak uczniom na początku ścieżki zawodowej brakuje wiedzy i umiejętności potrzebnych do czerpania korzyści z nowoczesnego społeczeństwa i gospodarki, a reforma tego nie zmieniła.”</p>	<p>„Nieadekwatne kwalifikacje siły roboczej są poważniejszą przeszkodą w rozwoju firm niż regulacje prawa pracy. Odsetek pracodawców którzy uznają nieadekwatne kwalifikacje siły roboczej jako główną przeszkodę w działalności firmy (36 procent) jest znacznie wyższy niż pracodawców uznających regulacje prawa pracy jako główną przeszkodę (27 procent). Ma to poważne konsekwencje dla priorytetów programowych. Programy nastawione na zwiększenie kwalifikacji siły roboczej oraz zamknięcia luki w kwalifikacjach będą skutkowały wyższym wzrostem niż programy poprawiające elastyczność rynku pracy.”</p>

<p>58. „W Polsce, 74 procent absolwentów ukończyło programy trwające od pięciu do sześciu lat. Tylko 26 procent ukończyło programy trwające od trzech do pięciu lat. Średnie OECD oraz UE-19 kształtują się odwrotnie. W przypadku OECD, 64 procent kończy programy 3 do 5-cio letnie a 34 procent kończy programy 5 do 6-cio letnie. Dla UE-19, dane te kształtują się odpowiednio na poziomie 54 i 46 procent.”</p>	<p>„Kluczowi interesariusze publiczni w Polsce powinni zastanowić się nad wartością dyplomu licencjata oraz podjąć kroki potrzebne do przekucia go w sukces.”</p>
<p>59. „Uczestnictwo w oświacie dorosłych lub podnoszenie kwalifikacji jest na bardzo niskim poziomie i wynosi jedynie 50 procent średniej UE. Wśród kształcących się osób dorosłych znacząco przeważają absolwenci szkół wyższych.”</p>	<p>„>> Polska musi uczynić bardziej zdecydowany wysiłek w kierunku otwarcia dalszych możliwości edukacji i szkolenia osobom najbardziej potrzebującym, to znaczy osobom z niskim poziomem kwalifikacji, którzy są najbardziej narażeni na skutki niszczenia stanowisk pracy w najbliższej przyszłości.”</p> <p>„Kolejnym wyzwaniem programowym jest zagwarantowanie istnienia instytucji oferujących dobrej jakości szkolenia zawodowe na poziomie szkolnictwa wyższego, częściowo by zapewnić dorosłym członkom siły roboczej dostęp do dalszych możliwości kształcenia się. Jako część tej strategii, pewne ustalenia dotyczące finansowania będą musiały zostać poczynione.”</p>
<p>60. „Realokacja stanowisk pracy, związana z tym zmiana w strukturze zawodowej zatrudnienia, oraz popyt na nowe kwalifikacje spowodowały niedopasowanie kwalifikacji.”</p>	<p>„Rząd powinien wziąć aktywny udział w rozważaniach nad instytucjonalnym kształtowaniem oświaty. Obecne zmiany demograficzne dadzą rządzącym zarówno finansową jak i rzeczową przestrzeń dla takich poczynań, ponieważ jeśli modalności dostępu nie ulegną zmianie, nie będzie wystarczającej liczby uczniów aby uzasadnić obecne kształtowanie instytucjonalne. Musi to zostać wykonane aby upewnić się że przyszłe wyzwania - na przykład, popyt na absolwentów konkretnych dziedzin — będą odpowiednio zaadresowane, a nie pozostawione samowolnym zmianom, takim jak obecna tendencja w kierunku tanich podmiotów opisanych powyżej.”</p>

61.

„Przy wydatkach na prace badawczo-rozwojowe (B+R) na poziomie 0,6 procenta PKB, z czego większość jest przeznaczana na podstawy nauki, Polska plasuje się nisko w tej dziedzinie. Pozycja Polski wśród państw UE jest również słaba w zakresie wydajności nakładów publicznych, mierzonej jako stosunek innowacji i wskaźników wchłaniania technologii (np. patentów) do B+R.”

„>> Program finansowania publicznego mający na celu wsparcie wspólnych wynalazków zamiast krajowych wynalazków mógłby zostać wdrożony aby promować międzynarodową współpracę i rozprzestrzenianie się wiedzy

>> Istnieje potrzeba ukończenia restrukturyzacji instytutów badawczych. Jedną z możliwości jest prywatyzacja od wewnątrz, polegająca na przekazaniu własności zarządzającym instytutami oraz badaczom, która mogłaby zostać zainicjowana w celu dokończenia restrukturyzacji skomercjalizowanych oraz chętnych do prywatyzacji instytutów badawczych. W tym rodzaju prywatyzacji, przekazanie własności nie zawiera w sobie nieruchomości, które są dzierżawione w celu uniknięcia nieprawidłowości.

>> Kluczowe jest stworzenie bardziej wydajnego systemu finansowania instytutów badawczych obsługujących potrzeby nowoczesnego polskiego przemysłu.”

„Wzrost gospodarczy w Polsce w ostatnich dwóch dekadach został oparty na akumulacji kapitału oraz poprawie produktywności, napędzanej zmianami technologicznymi.”